

LABANCZ GYULA

Fagysebforradás

ÚJABB ÉS RÉGEBBI VERSEK

BUDAPEST

Z-füzetek/67

**A sorozatot szerkeszti
SIMOR ANDRÁS**

**Fedélterv és tipográfia
JORDÁN GUSZTÁV**

© Labancz Gyula

Haza és hit kötelme alól

felmentést csak a halál ad.
Ezért nemzetben gondolkodom,
hitben hitetlenségem élem ki,
emberi mértékben álmodom.

Letölthető:

[[PDF formátumban](#)] [[EPUB formátumban](#)]

Kérj belőle

Ég és folyó, folyó és ég
összeragadt kenyérszelet,
kérj belőle egy harapást
s megosztja az éj veled.

Szívfelőli árulás

Tudni utóbb lehetett

Aktusos villamosütközön
cseperedtem, tett
szerelemre is fogékonyá
naponta temetőig az út,
tudni előre lehetett
mi marad vissza,
de hogy elől mi történhet?
emlős csilingelés,
fékezés, visító sín,
tudni utóbb lehetett;
szokás szerint fátylas
koszorú mögött találtam menedéket,

gazdája velem egykorú,
szerelemre épphogy érett;
ott értettem meg
(századunk Istene, úgy tűnik
már akkor sem adott
semmit a megjelenésre!)
mit veszíthetek;
ruhám foltos,
temetőben az igazság
a legnagyobb hazugság –
csak mélyebbre süllyedek.
El a halál, szent az élet!

Miért ne

Láger,
ibetűs kémény fölött
pont
a telihold.

Átüzen, ez nem rögeszme,
lángok közt, feltámadást
remélve, még egyszer fölállva
egyik porhüvely a másikhoz:
hajléktalan, ehhez is
pofa kell, fogadjuk be!

Ennyi! Lábamon
felejtett fapapucs ...

Szenilis vagyok-e,
vagy csak otthon
– miért ne – érezzem
magamat a világban.

Született életformám

Ladányi M. meg nem írt verse

Életrajzom:
lyuk a zászlón;
a szegénység:
született életformám,
hazám az édes mostoha.
Petőfi
világszabadsággal

átítatott szelleme
– szakmásított csönd –
múzeumi-steril.
Antenna-mozgatás,
rázza
képernyőnk nemzeti
porrongyát a szél.
Marxtól, te Ateisten!
Reszkettek!
Tükrötök
szoborparkos agyrém,
ezer arcú Lenin,
barbárság kora
alszik a magyar,
Kossuth-címeren
koronás ébresztőóra.

Országos világmagány

Naponta fenyegetőznek veled,
miközben szobáink
kékharisnyás oltárán
nem vagy állókép többet
antenna-keresztes, Európa.
Antenna-keresztes Európa,
ül az ember a tévé előtt –
hej, Maradona, Maradona,
felrobbantott zsinagóga,
hangos, országos világmagány!,
kényes tisztaságmánia,
tárgyakon pipiskedő ujjnyom.
Képernyőről, izzó por, gyanúja.
Benépesíti a hiányt,
sejtelmében dereng a ház.
Csoda-e, hogy szétmállva,
képhez ragadva csüng Isten
elesgyés rágógumija a szem?
S hogy álmához, óvatosságból,
biztos, ami biztos, kesztyűt
húz, szemüveget próbál, életének,
ha volt is, ne maradjon nyoma.

Reménytelenben vigasz

Sírból rózsafüzér-kukac,
belőled, anyám,

ennyi sem maradt;
rögtön porrá lettél.

Beton-város, beton-ház, beton-fal,
betonba kötött csönd-elemek.

A világ, de hisz nélküled
hogy is tudnám, mi az?
Porhüvely, gén, eredetrajz,
élővakolat fogja össze testemet.

Ki arcot szólít,
névből hív elő,
fényképezőgép, kallódó
magnézium-urna,
reménytelenben vigasz,
mindenütt vagy! Szeretek.

Munkásgyűlés Óbudán

Kifosztott, gazverte táj. –
Hajógyár fölött
beborult az ég.
Esőie gőzöl, úttest,
gödör mutatja magát,
jókedvre, pillanatra,
asszonyt derít.
Fityma-herés béka-dölyf.
Fájdalom, szívfelőli
árulás, nincs viselkedés.
Balta-arc fészkelődik
fásult, tehetetlen vállba.
Kinek, börtönben rab,
a beszélgetés félig hallgatás.
Ki hitte: övé az ország,
kinek a sztálini-korszak se
volt más, mint felszabadulás,
kinek – te csak
ne legyíngess! – ha
eszméről van szó,
sose hallgat a mély.
Ezt jegyezd föl, pajtás.
Volt egy ember –
hajógyár fölött
beborult az ég,
ismerte már a munka örömét,
nem csak nevelte,
értette ez a táj,
hisz vasmacska-szakáll

rozsdásította arcát
átlátszóvá – bőr alatti
napsütés – naiv, de
konok reménye tette;
amire – pusztíthat
bármi horda – hittel
mondhatta: ez a hazám.

Utoljára, vörösingesként

Mióta házunkat földig rombolták,
nem érzek megrendülést
egy-egy ódon ház pusztultával,
épüljön bár helyére játszótér,
otthon, fejem fölött fedél, utoljára,
vörösingesként, Nemecek
messze a fától: ott voltam!
Van-e, ki e könyvet sose bújta?,
nem mászott át lángoló palánkon,
szikla és vizesárok közt útja,
vízbe pottyanni sem rest,
nyelve kaktuszvirág láztól,
s kik féltették az árulástól, –
itt fogta le Bajcsy-Zsilinszkyt a horda;
s a pesti kapuk sem záródtak még be
megtépázott társaink előtt,
életüknek, ha volt, s ha nem,
halálukkal nyertek értelmet.

Röpversek I.

Kallódó tábori üdvözlét

Ibolya-gázlánggal
alágyújtott hajnalok,
egykedvű, hirtelen

hófehér reggel,
alig is látni
délben tócsa-barnát,
elnyugszik a szél
a karszalagos farengetegben.
Ilyen errefelé a világ.
De amint a táj
– izzó tű, havas
hegyoldal – kékre vált,
karotok fakuló tetoválását
tovább mélyíti a nap.
Védd magad! Vagy
fogadd szeretettel.

Majális

Anyagtalanul,
szinte már a hasonlóságig kövess!
súgta a hang,
s elém lökött egy folyót,
épp majális volt,
halak futballcsapata
léggömböt kergetett,
de a halászháló kapuban –
(fő-lös-le-ges vagy,
azt visszhangozza
a labdaéhes,
szemfüles koponya),
ismerték a cseleket,
s szempillámon fönnakadt
egy lesből meglőtt labda
s máris feltámadt a szél,
írógép-tribün felől,
szemben a nap,
árnyéokra vetődni –
rettenetes – öngól,
magamat el nem véthetem.

1978

1001. – Álomvers

Ember-mag-váló
celofán-csönd.

Tollpárnás,

felhő dunsztos
hold-üveg.

Penész-csipás,
lekvár-kráteres
őszí verssor.

Fölriadok,
álompor,
szalma-hang-egérke –
gömbölyded
mosolyon kapott áll;
gyerekkorom.

Modell a Tömő utcában

Mi leszel, öcsém,
ha nagy leszel?, ért
el, világított meg
sötétben a hang,
„az leszek!”, hebegtem ...
Tekintetem amerről a szó.
Ezüst terep, tú fokán átjutott
fásult mozdulat,
férces kabátbelsőből
kibomló jambusok,
órákat, éveket hajtó,
évszakot egybemosó
végtelenített pillanat.
Selymet faló kígyó
zakatol, énekkel vegyülve,
évgyűrűs lendkeréktől
a lábbal tiport varrógép.
Az vagyok-e – ruha-
akasztó: kérdőjeles zárójel –
mit akkor még csak
magamban szerettem volna?
Csikorog – a szó:
nett, semmi kétség! –
a labilis parketta;
politükörrel lángot fogó,
önmaga fenyő-rajzos
kabát-erdejére ébredt
ósdi szekrény.

Bátorságot színlelve

Az a fogat fúgázó mozarti zene, –
 bennem ugyan nem fogant meg,
 mint Szabó Lőrincnek a Bölcs intelme,
 inga azonban itt is volt. S még más.
 Visszapillantó tükör, autóroncs-
 amalgám, röpke szemválasz ...
 Mit tehettem – „ki fát ültet,
 örökké él!” – átnyújtottam,
 bátorságot színelve, kabátomat
 a madámnak. Hanem a zümmögés, –
 hisz nem volt még lobos gyökérhelye,
 nyelve sem volt szíve szájnak,
 de mint mindennek, ha itt az ideje,
 arra emlékeztetett, mit még magam
 hagytam nyitva: csodálkozó számra,
 a rendelővé átalakított lakásban
 adtam is fejem – köpenykéje szíves
 kivágása – nyeletlen lapátkára,
 alma-emplő, alantas kígyósziszegés,
 fülbe matató ujj, ki-be-
 csúszkáló karikagyűrűs faág.

J. A. öregkori verseiből, avagy az újratemetés

Téglá az ágyban
 álmok besúgója.
 Ha szólnál is,
 ha szólnék is,
 árny-csuka-fogta avarok.
 Itt voltak vagy sem?
 Csontvázadon
 morze-próba.
 Tégy úgy, mintha
 nem is volna
 ki tettenérhetné
 a halált, Flóra.
 Mióta se itt,
 se ott nem vagyok,
 szórács mögött
 kurva, lírai tolvajok.

Kálvin tér

Fölfelé ível,

ragyog
 rohamsisakos szegecseles.
 Léptektől dübög a híd.
 Katona közeledik,
 adja az ég,
 utat én adjak:
 egyik kezében pisztoly,
 másokban filléres ponyva.
 Faágba rejtett,
 változásra út-közi
 marok-gubós plakát-hernyó,
 pillámat nyitja csukja
 zavaromat elárulja
 arcomba tódul a vér. –
 1956 –

Nem volt már ott csillag.
 Tört, mandzsettagomb nélküli
 ágyú gyürkőzik,
 szorultságában
 Petőfiről filozofál.
 Hova most, merre
 most, mondd, hova?

Pergamen-levélen

Parlament
 ózonpajzsot veszélyeztető
 csillag-sprés kupoláját
 akár az égről is letilthatjátok,
 pergamen-levélen kukac-paragrafus.
 Éppúgy taszít, mint vonz
 Károlyi Mihály küszöb nélküli
 – se kinn, se benn – mágnespátkós
 szobor-kapujában a szó.
 Ady, József, Radnóti,
 természetesen:
 ember-védelem.
 Őszi szírom, izzó cigarettaparázs,
 havas tél, fehérterror.
 S újra megannyi rangkórság.
 Bárminek keresztelhetitek
 e népnek méltó
 maroknyi hazát,
 ugyanaz a kar ölel,
 taszít vagy véd meg.
 A remény – hogy élek –
 nem vak vállalkozás,
 nem temetünk – minden
 szerelmek egy szerelme – hazát,

eső, hó, nagy sötét.
Megvillan a tubusköpenyes esőkabát,
eláraszt belülről a fény.
Adja az ég csillagát.

1989-93

Pókhálós fonák

Elemek közt, magnak

Megesik,
hogy az ember vaktában,
ostobán cselekszik,
dühében – elemek közt,
magnak: keresztes pók –,
átrendezi a lakást.
Biztos helye
csak az ösztövé,
karóhoz kötött
leander-csacsinak.
Fénycsík, ragacsos szembogár.
Kutakodsz a tárgyitalan szobában
– hangszirmok miatti önlehallgatás –
susmusok helyén kéjes por,
faltól falig tekergő
telefonzsinór-hernyó.
Az nem lehet, hogy hiába –
befejeződik mi befejeződik,
átalakul, „abba marad”,
de hogy vége, mikor?,
soha még ilyen nyár,
térdkagylóból kisimított
fül, kezes hang: pillangóvá.

Nyughatatlan vikingek

Hasad barna kenyér,
sajt-szálas felvágott,
rostos kés nyoma benne,
korláton szikrázó jégretek.
Ágyékok nyelvjárása a csönd.
(Imént még zavaros, fagyba
ágyazott csípőficamos hullám.)
Színek tobzódó éhe,
havas, ikrás hegyoldal, katonafalat.
Fehérből – elsurran,
ügyet se vet rá a nap –
míg sárga nem lesz,
árnyéka itt marad.
Ki még mindenek előtt:
vagy! Miért védenéd magad?
Párában élesedő
szöveget mérő vitorlás.
Leváltatlan ör, barbár
félelemtől szenvedsz.

Pokolbeli lények

A nők – önmagányi
ondó lobogás –, mivel
pokolbeli lények,
Istenhez közeledve
lépéselőnyben vannak.
Ölelésben elveszített tudás,
noha csak ennyi volna!
Fenek méretű emlő,
aranyér-keresztes lánc,
filléres élvezetekben
csiszolódó rolnis-csigolya,
kibomlik, hangra emlékeztet
minden szál hajcsomó,
elvézrik a szöszke hang,
örvényel koccint
– méregpoharas felhőivó – sistereg
viharos éggel a Duna.

Jár ez néki

Átlátszóvá, amilyené
szerelmeseket csak csendes,
hajnali eső tehetne –

gyöngyös leanderlevél
kifordított borsóhüvely,
bőrön világító pára.

Ha nem te, ki lehetett az, aki
még a bő zsákmányt is
visszadobta,

nem sértődtek meg a halak,
saját nyomon talált
önmagához vissza a folyó.

Ül az ember, valakire vár
– túl minden határon – bóbiskol,
lóerő ostor-pecabot,

magnó örökíti – jár ez néki
álmaihoz – hangszalagra, mit
álmában valaha is kibeszélt.

De; és mégsem

Nyelv matat, lyuk mélyül
valaki bölcsességfogában.
Látja ezt, gyerekjáték,
aki látja (ilyenkor még
nem gondol senki a halálra),
de vak, mint a körúti
hajnal; és rá is ismerek
ama vízjel-bőrös, halszag-öles
frottírköpenyes lányra,
aki talán azóta is
– macska-egér ábra –
szemüvege arcunk távolsága,
örömkönnyes tenyér, arc
acélgolyója, ide-odamozgató
simogatás: látás közép-
pontjába visszahelyezve;
reszkető pont, viharos ég,
porszem hull így vissza
fókuszába, immár kamillás
gömbvillámot formál,
átengedi hópihe-rojtos
tagjait a szél, ölelésből
– delfiniáló Oceánka – sikamlós
utat talál, de; és mégsem
gondol a szabadulásra.

Pókhálós fonák

Oltatlan mész, füstölögsz,
mint mikor hirtelen
megváltozik körülöttem
a levegő páratartalma,
titok kötőanyagához ennyi kell;
olyan ez a piramis-
emlőjével kérkedő nő,
ugyanabban ugyanaz a változás:
épp ki ducorog
sarkélek közt pókhálós fonákon.
Ennyi volt és semmi más!
Másik asszony, akit nem én,
egy másik férfi ismer,
akinek épp így kellenél.
Arc megtépett ruhája,
rojtos ráncaival foszló mosoly.

Átkozódhatnám akár

Tollaslabda-kút szájról szájra,
járkeltünkben vak világba feleselve
megüti vad nyelvem hús csöndesség.
Szidhatnálak, becézhetnélek,
átkozódhatnám akár; mihaszna élek,
hisz nincs többről szó:
szeretjük megidézni a rémet,
s ha megállunk útban, este,
valamiféle bizonyosság felé,
üres, fényes kifordított hinta
a hold, gyurmás nyelveink összeérnek,
 eget, földet, nemet cserélnek,
csak hogy megtudjuk mily
vérengző állatok vagyunk.

Elektromosságát szokja

Mint mikor koporsóba
mélyült szögön át
megjelennek a tél
első jelei. Ügy van!
Jó! Ponthoz kötve,
szoknyás ujj körül

forgolódva, csattog,
kisül, elektromosságát szokja,
de tettnek mégis csak
múlt idejű ez a tér,
hideglelésünk okozója,
reszkető por, lidérces
fény; hamvas pihe
ha marad utána. –
Hamvas pihe, keményít
a test, nem volt,
nem lesz ez, se más;
moher-pulcsiból szál,
mit körmöd ... szem félholdja, –
mellbimbós jégeső,
árva szivárvány.

Röpversek II.

Arc poentika

Megdob
nézéssel az arc –
én önt a költészet
nevében lefoglalom.

RAVA: szalon,
ruha: TALON;
ezt már aligha
növöm ki.

Dadogós kő,
a csönd sem a régi
le-gen-da-da.

Madaras lehelet

A szerelem

– röptében kiköltött
esernyős lény –,

mint mikor nálad az ige,

kiegészül nélküli,

madaras lehelet,

becéző,
játékos szavak
fészkelő szájra.

Lépteire...

Lépteire
(nem tudja, hogy követem)
fölszabadul egy érzés,
testből kiválva,
névtelen,
újra érez.

Foszforeszka

P. G.-nak

Bolhás teherpróbának kitéve, –
(hogy mit nem fedez,
míg önnönmagát nem
fedezi az ember fel?)
ha bent, ha kint,
ide valódi macskaköröm kell!,
engedelmes,
e télen-nyáron
szárazelemes,
kóbor áramos,
rézszalag-küszöbös ajtó,
sós ízét – botlásos,
havas téli esték – őrzi a nyelv; –
hömpölygő-gomolygó-foszforeszka;
egyszóval, Géza,
az ilyesféle macskásán
áthidalt pillanathoz
bizonyos, hogy dorombolás is jár.

Fordulópont

„Apa-anyá-gyerek
háromszögéhez”
lakonikus
lábjegyzet:

csillagom,
ezentúl már
csak veled!

Hozzá illő kép

Keresem a hozzá illő képet,
esernyős tere, szíves blúz,
mindent vesztek, ha nincs meg az az arc,
szerelem, Jolly Joker, segíts!

Válásunk után öt perccel

Ez a „magáévá tette a verset”,
ez izgatott még s állított meg
magamtól is magamat elirigyelve,
hisz válásunk után öt perccel
már szép arcára nem emlékeztem,
hangjában elvegyülve láthattam magam;
voltam, mint előtte sohasem
tátogó füledt akvárium csendben,
ablakhoz nyomott orr,
fogantyúk légbuboréka.
Jobbára csak fakó szerepemet elemeztem:
öregedő férfi, egyenlőtlen helyzet.
Vitt a villamos hídról-hídra át
valaki megfogyatkozott emlőjéhez dőlve
– homokórák egynemű ideje –;
fölöttem áramszedős sörnyitó,
megannyi szendergő, fényre vágyó kupakos szem,
zötyögtetéstől sistergő nyár.

Kötetlen dal

Elrendezve,
kiterítve
blendenyílásra
– tél-tavaszos cinkelt ábra –
őrzöm azt a pillanatot;

kivált
ázott homlokára
– árulásra nevelkedett pára –
gondolok,
a sokadalomban
meg-megállva,

vagy
denevér-ernyők közt cikázva,
hisz volt már annyi jel,
szívem öreg hangját
kö-ze-led-te
erősítheti fel,

néki első,
mi nékem talán utolsó.

Se ház, se névtábla (1986-1990)

Se ház, se névtábla

Kiterjesztem emlékem utcáját,
emelkedik fénylapból a ferde tető,
minek tagadjam: se ház, se névtábla,
s ha lenne is, másképpen hívtok;
ülök a lerombolt, csupasz falak közt,
ablakos ragyogás, barokköltéses
nadrágfenék, s az egérfogós vénlány,
akinek vallásos fogadalmát kíváncsi,
szoknya alatt matató ujj talán még
most is bánja; kezemben zsíroskenyér,

fülem halálkanyarján hang, apám
kiált haza, holddal ugattatja meg
a költészetet, sárga lapot ad
a csillagstoplis égnek, árnyas
mezt cserélnek a fűvészkerti fák.
Cseréptenyér, delejes tértáncoltatás,
Péntekné, macskás kártyavető, de
a gyerekkori titkok ma is titkok;
ablak, kantáros kaktusz, elcsavarog.
Túvé teszem éghez közeli estéimet.

Húsban, rostban

Ázsia kopog be a dinnyén
– késre szúrt pagoda –
Nem kétséges: ősz van.
Stílszerűen japán lány
alkuszik a piacon, torkomban
össze-visszakocogó mirigy.
Ennyi, mint később a szerte szórt
ruhák után kiderül; olyan
vagy. Olyan vagy, mint egy
gyerek. Ezt hajtogatod, egyre
nagyobb nyomatékkal, egyre
elismerőbben az állandó
növekedésben, s én nem vágok
rögtön vissza, mint siheder
koromban annyiszor, testem
már bírja az efféle húsban,
rostban folytatható torzsalkodást,
olyan, mint te, vagy más, „felnőtt”
ugyan miért lennék, súgnám,
szeretettel, de cinkosan,
még mindenek előtt...

S ha visszaalszom is

Önmagával tisztában van-e
a víz, vagy itt van a rügy
a mag hiteles ábrázolására,
de én a reggeltől megőrülök;
kinéz szememből az álom
és rögtön visszafordul,
mit gondolsz, miért? Rajta
kapott valami hazugságon,
talán a világ sem annyira

szép, mint hinni lehetett.
 Végigzörgettem bőröm rejtett
 zugait kutatva a nyáron,
 esélyem sincs, hogy megtalálom,
 s ha visszaalszom is,
 az alaktalant formálom.
 Mit tegyek? Tested testemen
 himnuszok soha jobb hazát!
 Rongy szerelem, s ha nem,
 hát mi? Míg lobog, nemzetek
 felett áll, de köt a vér,
 kiköpött zászló, így tartják,
 csupasz bot, fitymáló zászló-
 levonás. Add, hogy fel ne ébredjek!

Hanghoz az arc

Megbecsüli érzés a testet,
 mégha rajtad át tör is ki
 vulkánerejű természetével.
 Most azonban szemed macska-
 körmös álombéli idézetével
 kezdődik a nap. Lány sütteti
 magát, kölletlen, szemüvegéből
 jól kivehető kép: babralsz,
 csak úgy, valamivel, míg nem
 rászánod magad és felöltözöl.
 Ujjad köré tekeredett loknis
 zsinór, tört kagyló – telefonod:
 zárójel egyik fele; – s míg
 tárcsázol, könyvről, képről
 törled a kéjes virágport,
 tárcsád nem ravatalhoz állított
 koszorú; és szobád valamikori
 biztos pontja sem az a most is sarokban
 ducorodó fehéreneműs szekrény –
 Kossuth-címer osztott mező.
 Hanghoz az arc, mindenütt keres.
 S beáll, mint álltam valaha én,
 bújócskázva, játékból: szerelem-
 országlás balsors, zsúfolt, hal-
 szálkás ruhái közé keresztnek.

Vadszőlő

Nincs meg már a ház,

aminek szemben a vad-
szőlő tapadókorongja
teljes oldalát idézi,
küszöbön ülve, kezemben,
dunányi méreggel, József
Attilát olvasva, miközben
pólyás, pisis falikút
rázza s mily tehetetlen
dühvel, a fényt sosem
látott konyhát, öblös
udvart, fenekemen aszfalt
ette, barátfüle-foltos
nadrág, mégis, volt ok,
okunk a nevetésre:
játékból, sportból, munkából
koszosán megjövő fiúk,
virtuskodó kardnyelők,
arcunkat csap alá tartva,
hasunkon, köldökünk tompa,
gombszerű végződésével
jelezve, meddig a víz ért.

Nem tanítottak meg

Álmomból apám kifelé,
anyám befelé menekül.

Végül is a földet
halál után sem
púpnak kapja az ember;

teli kofferrel sem
lehet csak úgy ukmukfukk
mennybe szállni.

Nem tudom mitévő legyek,
nem tanítottak meg rá,
hogy mindkettőjüknek
helyeselni tudjak!

Emberi mérték

Haza és hit kötelme alól
felmentést csak a halál ad.
Ezért nemzetben gondolkodom,
hitben hitetlenségemet élem ki,

emberi mértékben álmodom.

Eső

Ha eső, akkor Rilke,
 ha Rilke, utazom:
 valaki ürességtől
 lebegő toronyház-
 kabátzsebemben sem
 talál pénzes címzésre,
 ellenben a könyv, benne
 friss, titkos bankó,
 itatra, virágra és, Istenem,
 nőkre, ott lapult, amikor
 a párnás, kéjes ujj
 zsebemben talált volna
 épp megfelelő menedékre,
 de kiábrándította
 a fékező villamos,
 s ha Rilke, hazaviszem
 kabátomban az esőt.

Tolvajtól tolvaj

Hazaviszed kabátodban az esőt,
 test nélkül is begőzöl.
 Az az elillanni képtelen
 lány a villamoson. Tolvajtól
 tolvaj; hagyod; majdhogynem
 élvezed álmod színelve a finom
 ujjak simogatással felérő
 kutatását, s hogy nem holtvágány
 a gazzal benőtt lábközi sín,
 csak átválthatatlan, érintése
 elektron töltésű. „Az erősebb
 lét”, gondolod, ha nem te lennél
 ettől is szegényebb! Végi-
 gnyúlva elfekszel az ágyon, arcodon
 könyv, sose jutsz a végére.
 Rád fogott sorok közti hosszú ó
 pisztolycsőként viselkedik.

1987

Útnak tétje

Benne marad szempilla-
rúdugró mozdulattal
az álom. Ennyi a hír!
Szavaimmal, annyi bizonyos,
nem siettetni akarom
a halált, még ha itt is
az idő, havas csúcson
nap, jeges, esős közelségét
elviselem. És mégis,
lehet-e az útnak tétje,
hogyan megteszem? Noha
vesztésre állok (egy
új cipőben minden össze-
vág), sarkam szelleme,
párnás vízhólyag, lidérces
cipőkanál; éhes hasonlat,
amire a tudásnak bármikor
szüksége lehet.

Éppúgy nem

Pillangót vonz magához,
de egy legyet, szúnyogot
megölni éppúgy nem tud.
Van-e elég agresszivitás
benned? A villamosütköző,
akár egy kusza, ígétlen, de
múltidejű temetőben az írás;
„Fossz meg a haláltól,
és megmondom ki vagy!”
lazán fűződnek a kocsik
össze. Egyszóval, fut sínen
az elektromosítás, betűzöd
és szabad lesz a szám,
halálát senki sem bliccelheti
el! Mégy. Habzsolja szemed
a nagy távolságot, miközben
tudni véled milyen bőrbe
férközve kukacnak lenni.
Ujjad közt távcső-birsalma.

Posta a Szt. István körúton

Minden halál analfabéta,
 minden élet helyesírással-teli.
 Áll öreg úr a Szt. István körúti
 posta előtt, húgyfoltos nadrág,
 cseppköves képződmény, ádám-
 csutkája – újságpapírra kötött
 zsineg – cicázó csokornyakkendő,
 és egy ráncaival nemakármilyen
 öreg hölgy, és beszélgetnek. Hátuk
 mögött villamos s a gyönyörű
 budai hegy, s a hegy fölött ki-
 kandikáló, szakadt ruhaakasztó
 a nap, amiről váltig tudni lehet:
 este van, vagy majdnem az!
 Nézem őket, na bumm, megöregszel
 te is, figyelsz álmodra s akkor
 mi van, gondolom: kiteszi szemed
 köré pókháló-ráncos rajzolatát
 a pusztítás, s a többi? Tátott
 száj, zörgő fog, nyállal olajozott
 engedelmesség, csúszik be, fel-
 idézve a régi reflexeket; tokája
 lefegő postaládát ürítő bőrtáska.

Fagysebforradás

Piszkosan raktározták el
 szótárakban a szavakat.
 Bugyogó: boríték szélen enyv,
 vérem bolondja az a bolha ...
 Föladom! Érzéseimre, asszonyom,
 világot bízni, nemes lélekre
 vall, de hogy mondat, verssor
 könnyebb idézhetőség miatt
 rímmel rándíttassék össze? Miért,
 kérdezem, miért? Hogy utóbb
 szellemi komornyikkommal
 kísértessem ki életem
 hatása alá került, sorsomon
 időző, magáról megfeledkezőt?
 Árnyal kilengő, amatőr idő-
 mérő az ég. Emlékezzék pesti
 útjainkra. Feküdt part lépcsőjén
 hullámpapírba burkolódzva
 egy alak, lábfején – így szokták
 vagy nem szokták ültetésre
 előkészíteni a fát – gyökér
 helyett gesztenyefoltos fagy-
 sebforradás; ma sem tudom, volt-e

benne káromkodás, tolvajnyelvünkhöz
jól jött némi mutogatás;
rongyaiból – minek magyarázzam –
hagyma-sejtelméből kirajzolódó
Brâncuși-torzó, könnyező rügy-Mária;
iszonytató papundekli-lét, véres
bugyogója villant elő; nincs
ilyesmire hiteles fordítás,
falat kenyérré cserélte volna
mindenét; nos, láthatja, elég
romlatag világ, testi penész:
kerge bársonynadrág-gomba;
emlegetni is kár kiért.
Csuklik hús az ölben.

Arcközeli tél

Arcközeli a tél,
s ha már nincs pénzed
tűzifára, telefonod,
villanyod kikapcsolva,
sebaj pajtás, találd
föl magad: csukló,
salak közt rozsdás
borotva, sebszűrő, test-
távhő, ömlik a meleg;
ezt gondolod; költészet
tudással perel; s meg-
csúsztatva, félre ütve,
fölszikkasztva, áramot
lopva, visszakérdez
latornak az anyag: miért
Jézus szöggel átütött
vasmag-tenyeréhez
vonzódik világosságot
remélve a világ, s ha
már így van, ember volnál,
miért ne lehetnél te is
a halál szakmunkása?!

Oktalan okozat

Ki vagyok én,
hogyan az igazságból éljek!

„Ügy kezdődött,
hogyan visszaütöttem.”

Mondhatom-e
vízben: kimerültem?

Kallódó eredet...

Istennek
már teremtésünk okán is
közös emlékezetnek
kellene lennie,
mégis csak keveseknek
adatik meg
ez a szerencse.

Oktalan okozat.

A tér,
annyi bizonyos:
felejtethetetlen.

Valakinek – lélek
és lelkiismeret,
halál és halott –,
tárgytalan eszköze voltam,
más se,
immár
csak testetlen cél vagyok.

Halálon túl út

Benyújtja ajtó alatt
jelenléti ívét a nap.
Elek. Jelentkezem!

Egy magában motyogó országnál
mi lehetne borzasztóbb?

Poklot is valakinek
életben kell tartania.

Halálon túl út
nem vezet, de ki tart oda?

Jézussal is
legfeljebb
ha életfogytiglan.

Szabadság-híd, Gellérthegy,
ötvenhat, ötvenhét, nyolcvankilenc.

Lustít a csönd,
sunnyit a rend.

Feleség
gyarmatosított bérszülő.

Isteni népnek
szerelem-analfabéta pap
túlvilágot privatizál.

Hóhér láthatta így

Mostanában

– temetők misztikus
hasbeszélője a sír –

hogy mindenütt vélem cirkuszol
a halál,
ne tudd!

A titok
(hóhér láthatta így
kéményen távozóban áldozatát)
anyám ellobbant láng-virág

– semmi-ágú keletkeztető –;

homokórára tűzött masni,

emlőből emlőbe átcsorgó magány,

úti porral gombolkozó pára. –

Torpanok,

egy mit sem érő
fásult pillanat,
belőle –
kéreghez kötődő,
tölgy villanó belvilága:
gyűrűs pókháló –
egyéb se maradt;

árnyaival együtt forgó
értem csak, mi az árulás.

Júdás szÁmításaiból

M. I.-nak

Egy sékel, két sékel,
de öt vagy tizen-
kettő sem mérsékel,
fedezhet mindent,
mióta tudom, hogy
én vagyok az, aki
saját halottjának
tekintheti Istent.

Dolgod se több

De-ma-gog-rácia
nem kell félni,
elég ha rettegsz
mehúzódva
valamely híd alatt.
Közös dolgaink?
Hol van az már?
Vízben, Attila,
szellemed csak
alkalmatlankodik.
Otthon-országból, hajnalban –
puskaporos kutyaszar,
víz fölött darvadozva –
jó ha füstös,
kifosztott putri marad.
Dolgod se több
ezt megúszni,
tudás helyett,
ki már több vagy
mint önmagad,

neked teszed panaszt.

Csőves-cucc

Kilöki magából a kő
a csöndet,
hűlt helyemen,
azt hiszi, megvagyok.

Nincs is addig baj, itt a nyár,
régől tudom:
irigyelni nincs miért,

szabadságot mímelek,
bévül rab,
kristályrács közt
téblábaló uzsorás,
arcán ráncba tört száraz sugár.

Olyasféle. Fogom
magam, és nem vagyok.
Hűlt helyemen: kő.
Jelzőibe öltöztetett
irodalmi idomár, holmi
folyóirat: csöves-cucc, mit
fenekünknek jobb híján, –
de akkor inkább megfagyok.

Élőláncszem

Parlamenti mágnespatkó vonzza
a vaskalapos tüntetőt,
de ne vágjunk a dolgok elébe. –
Kutya sétáltatja a polgárt,
(szájkosarat ekkor már csak
písla lámpatestek kaptak)
főfőgő élőláncszem a szabadságban.
Szociál a víz meg liberál,
valaki úszni tanítja a halakat,
horgász horgad, költő legyint,
népet államosítja a közöny,
nincs itt senki, ki hadra fogja.
Szociál a víz meg liberál,
örvény-staneclibe köhög a bolha,
ha legalább valódi kereszties vére volna ...
és terjed, újra pusztít a tüdővész.

„Csak ami nincs, annak van bokra.”
Fejre állított, fordított világ.
Visszaadja arcomat a víz,
s noha lesz ez még így se,
érteni vélem, mi érthetetlen,
hogymindig így lesz,
– belém nyilall, fájdalom tegez –
hogymnem lehet így ezután.

1995. március

Asztronautát a növekedésben

*Kihalás, mióta
űrkutatás létezik,
azóta fenyegeti az emberiséget.*

Taszít – asztronautát
a növekedésben –
korunk keszonbetegsége.
Rakéták a világűr
sallangtalan cetjei.
Tejút nélkül, nadržágban
döcögő kismama-bolygó
földgömbhöz támasztott
kantáros-létra,
vízfejű bűvárkund,
violinkulcs-gólya
– folyó-híd-vérnyomásmérő,
oszcilloszkóp elektron-ebihal –,
próbálja, súlyban
súlytalan, hangolni,
jobb belátásra bírni
e kétéltűnek hitt, Isten elől,
történelemből kilépni
szándékozó emberiséget.
Köldök-spárgás, kéz-villás,
szőr-partedlis,
életre jelentkező koponya,
kinek testről nincs
– halál bélpoklos éhe –
csak arcról lesz emléke.
Emlők csillagához nem ér fel.

Életre jeles

II. Gy. -nek

A bába, ha bába, résen van.
Mit méltatlankodsz? Mindünk
anyáink földgömb-hasát oda-
hagyva jöttünk a világra,
– hungarocel-törökmézes-méhlepény –
ránccal kaszabolt utazótáskás szemek,
visszatarthatatlan éhezem,
vagyok holdra,
csillagra kényes,
honfoglalásra kész,
halállal keresztezett
életre jeles,
de veszélyes
ki éleinkre tör,
emberhez méltó
szabadságunknak útját állja.

Szemtől szembe

Óriáscsecsemő, fekszik
vízbölcsőben a nap.
Kavics csobban, hús
fényugaras cuclit
küld feléd a pillanat –
felnőtt-büfiztető kóla.
Széltavasz, sistergő csönd,
vízjel fölött tépelődő sirály,
papíron híd, balsorsos óra.
Nem akartam én mást,
nőni ölelő karotokba,
szemtől szembe köztetek
kinevetni a magányt.

Óvadék

Beködni
vagy nem beködni,
rafinált biológiai óra ...

Fejből,
szem-éjjel emlékszem
a sejtelméből
kirajzolódó tárgyra,
kérdés, gerinces-e

éhygomornak hangot adni,
s halhatatlan-e
ki mögéd oson,
ujjaiban
szaggatott széktámla.

Mit szólna ön
a felfordulásra?
Hirtelen huzat,
– háttal nem kezdünk tüntetést –
moziképből
foszló reflektor-nyakkendőstől
rántaná ki melegedő
nyomorultjait az indulat,
a rossz csak még
rosszabbá válna.

Szem pántlikázik
óvszeres fókuszába.

Hiába foszforeszkál
és siettet
harisnyás mutatók között –
testetlenre tett óvadék.

Készült 500 példányban

**Ez a
120
példány**

**ISBN 963 650 180 7
ISSN 0866 – 4420**

Felelős kiadó a szerző

Felelős szerkesztő Tabák András

**950208 Tótfalusi Tannyomda, Budapest
Felelős vezető Nagy Lajos igazgató**

**Terjeszti a Könyvtárellátó Vállalat
Megvásárolható az V. Honvéd u. 5., V. Mérleg u. 6.,
VI. Andrásy út 45., VII. Rákóczi út 14–16., XIII. Szent István krt. 26.
és a XIII. Váci út 19. szám alatti budapesti könyvesboltokban.**

